

DHARMA

KAPITEL EN

ÅRSAKSFORHOLD

I

DE FIRE EDLE SANNHETER

1. Denne verden er full av lidelser. Fødsel er lidelse, å være gammel er lidelse, sykdom og død er lidelse. Å møte en person man hater, er lidelse. Å skilles fra en kjær person, er lidelse. Å prøve forgjeves på å tilfredsstille sine begjær, er lidelse. En person som ikke er kvitt sine begjær er i virkeligheten alltid ulykkelig. Dette er Sannheten Om Lidelsen.

Årsakene til menneskelig lidelse kan utvilsomt finnes i begjærene. Hvis vi følger disse begjærene til deres kilde, vil vi finne at vi ble født med dem og at de har sine røtter i fysiske instinkter. De har derfor en sterk vilje til å leve og forlanger det som de ønsker, selv om dette av og til er døden. Dette er Sannheten Om Lidelsens Årsak.

Hvis man kan opprive alle røttene som begjærene utspringer fra, da vil alle lidelser ta slutt. Dette er Sannheten Om Lidelsens Opphøring.

For å komme i en tilstand der det ikke lenger finnes en rest av lidelse, er det nødvendig å følge en bestemt sti. Det er Den edle åttedelte sti: Rett Erkjennelse, Rett Beslutning, Rett Tale, Rett Handling, Rett Vandel, Rett Streben, Rett Kontemplasjon og Rett konsentrasjon. Dette er Sannheten Om Den Edle Åttedelte Sti en skal følge for å overvinne lidelsen.

Man må ikke for et øyeblikk glemme disse sannhetene. Verden er full av smerte, og for å overvinne smerten må man løsrive seg fra lengslene som er smertens årsak. Et liv uten lidelse og lengsler kan kun oppnås gjennom Opplysning. Opplysning kan kun oppnås ved å praktisere Den edle åttedelte sti.

2. Alle som ønsker å oppnå Opplysning, må forstå De Fire Edle Sannheter. Uten en forståelse av disse, vil man måtte vandre den lange illusjonenes vei. Men de som forstår disse sannheter skal kalles „de som har fått Opplysningens øyne”.

De som ønsker å følge Buddhas lære, må konsen-

Årsaksforhold

trere seg om å forstå til fullkommenhet De Fire Edle Sannheter. Hver helgen, i hvilken som helst tidsalder, hvis han er en sann helgen, forstår dem og preker dem til andre.

Når et menneske til fullkommehet forstår disse fire sannheter, vil det oppgi all grådighet. Det vil ikke krangle med andre, ikke drepe, stjele, bedrive hor, lyve, smigre, misunne, bli sint og heller ikke glemme livets forgjengelighet. Det vil alltid følge den rette vei.

3. Det å følge den rette vei er det samme som å gå inn i et mørkt rom med et lys i handen. Mørket vil forsvinne og rommet vil bli opplyst. De som tydelig forstår disse fire sannheter har et visdommens lys som vil fjerne uvitenhetens mørke.

Buddha leder menneskene med disse fire sannheter. De som forstår denne læren til fullkommehhet vil nå frem til Opplysning. De vil kunne lede andre og andre kan stole

på dem. Når Den Firdelte Edle Sannhet er forstått, vil alle begjærs kilder tørke ut.

Buddha lærer sine disipler disse fire sannheter, og de vil også fatte alle andre viktige sannheter. De vil oppnå visdom og innsikt til å forstå alle tings mening og bli i stand til å preke Dharma til alle verdens mennesker.

II

ÅRSAKSFORHOLD

1. Alle lidelser har sine årsaker, og disse lidelser kan overvinnes, fordi alle ting oppstår og opphører som resultat av skiftende tilstander.

Det regner, vinden blåser, blomstene blomstrer og lauvet flyr bort med vinden. Også disse fenomen har sine årsaker.

Vi blir født fordi vi har foreldre. Kroppen ernæres av mat og erfaringer, kunnskaper oppdrar våre sinn.

Både kropp og sinn er avhengige av skiftende tilstander.

Årsaksforhold

På samme måten som et nett består av mange knuter, henger også alle verdens ting sammen. Hvis noen tror at en knute i et nett er uavhengig og isolert, tar de feil.

Et nett kalles et nett fordi det består av mange knuter. Hver knute har sin egen plass og sitt eget ansvar overfor de andre.

2. Blomstene blomstrer fordi en serie betingelser er oppfylt. På samme vis flyr lauvet bort med vinden. Blomster blomstrer ikke uavhengig av andre ting. Heller ikke faller lauvet utenfor sesongen. Alt oppstår og opphører. Intet er uavhengig og uforanderlig.

Det er et evig og uforanderlig prinsipp at alle ting oppstår ifølge en serie årsaker og betingelser og opphører ifølge det samme prinsipp.

III

DEN AVHENGIGE OPPRINNELSE

1. Hva er så opprinnelsen til menneskenes sorg, klage og smerte? Er det ikke lengslene?

Folk klynger seg hardnakket til lengsler etter rikdom, ære, bekvemmeligheter, fornøyelser og selvtilfredsstillelse. Det er fra disse lengsler smerten har sin opprinnelse.

Helt fra dens begynnelse har verden vært full av naturkatastrofer. I tillegg til disse forårsaker uunngåelige ting som alderdom, sykdom og død også smerte.

Men hvis vi tenker grundig over disse ting, vil vi finne at smerten har sin opprinnelse i lengslene. Hvis vi kan fjerne disse, da vil også all lidelse forsvinne.

Hvis vi gransker disse lengslene enda bedre, vil vi finne at de har sin opprinnelse i menneskenes uvitenhet og begjærighet.

Uvitenhet gjør at man ikke kan se at alle ting er foranderlige og ikke fatte årsakssammenhengen. Begjærighet får folk til å lengte etter ting som er uoppnåelige.

Uvitenhet og begjærighet får folk til å se forskjeller

Årsaksforhold

hvor det ingen forskjeller er. Den samme uvitenhet og begjærighet får folk til å skille mellom godt og ondt selv der hvor det ikke finnes noe slikt skille.

På grunn av uvitenhet tenker alle mennesker galt og har ikke den rette erkjennelse. Fordi de klynger seg til sine ego er deres handlinger uriktige. Som en følge derav klynger de seg til en illusorisk eksistens.

Ved å gjøre ens handlinger til egoets mark, og plante deri uvitenhetens frø, la begjærighetens regn falle derpå eller vanne med egoets vann, vil en øke denne verdens onder og føde illusjoner.

2. Det er derfor i virkeligheten sinnet som er opprinnelsen til alle sorger, smerter og lidelser.

Denne illusoriske verden er ingenting annet enn en skygge som har sin opprinnelse i sinnet. Opplysning har også den samme opprinnelse.

3. I denne verden finnes det tre uriktige oppfatninger.

Hvis man lever ifølge disse oppfatninger, da vil alle ting i denne verden bli benektet.

Den første oppfatning sier at alle erfaringer er bestemt av skjebnen. Den andre oppfatning går ut på at Gud har skapt alt og at alt er kontrollert av Guds vilje. Den tredje går ut på at alle ting skjer tilfeldig og har ingen årsak.

Hvis alt er bestemt av skjebnen, da er både gode og dårlige handlinger forutbestemt. Lykke og ulykke er også forutbestemt. Alt avhenger av skjebnen. Det betyr at alle våre håp og forsøk er forgjeves. Forbedring av denne verden er umulig.

Det samme kan sies om de to andre oppfatningene. Hvis alt avhenger av en Gud vi ikke kjenner, eller tilfeldigheter, da er det nytteløst for menneskene å prøve å gjøre godt og avholde seg fra å gjøre ondt.

Derfor er disse tre oppfatninger uriktige. Alle ting har sine årsaker som får dem til å oppstå og opphøre.

KAPITEL TO

**TEORIEN OM KUN-SINN OG
TINGENES VIRKELIGHET**

I

FORGJENGELIGHET OG IKKE-JEG

1. Selv om både legemets og sinnets eksistens har sine årsaker betyr ikke det at vi har noe som kan kalles substans. Siden legemet er en samling årsaker og betingelser, er det forgjengelig.

Hvis legemet hadde substans, ville det kunne gjøre både det ene og det andre som det ønsket.

En konge kan belønne og straffe folk som han vil, men også kongen blir syk mot sin vilje. Han blir gammel selv om han ikke ønsker det.

Heller ikke ens sinn har substans. Sinnet er også en samling årsaker og betingelser, bestandig skiftende.

Hvis ens sinn hadde substans, ville det kunne gjøre både det ene og det andre som det ønsket. Men sinnet gjør ofte det som det ikke ønsker, forsager det gode og gjør onde ting mot sin vilje.

2. Hvis en blir spurt om dette legeme alltid er foranderlig, må svaret bli ja.

Hvis en blir spurt om denne alltid skiftende eksistens er lykke eller lidelse, må svaret bli lidelse. Alle dem som lever, har erfart sykdom og alderdom og døende, vil svare lidelse.

Det er en stor feil å tro at denne forgjengelighet og lidelse er substansen.

Menneskets sinn er også forgjengelig og lider, men det har ingenting som kan kalles substans.

Mitt legeme og sinn, som jeg består av, og verden omkring, har ingen som helst sammenheng med begrep som „jeg” og „mitt”.

Det er bare det uvitende sinn som klynger seg til begrepene „jeg” og „mitt”.

Siden både legemet og dets miljø har sine årsaker og betingelser, er det bestandig skiftende.

Sinnet, med sine evinnelige forandringer, er lik rennende vann eller en brennende flamme, som en apekatt som hopper hvileløst opp og ned, rundt omkring.

En vis mann, som forstår dette, vil bryte seg løs fra legemets og sinnets lengsler og dermed oppnå Opplysning.

3. Det er fem ting som menneskene i denne verden ikke kan unngå: 1. Å bli gammel når man blir gammel 2. Å være syk når man er syk 3. Å dø når man dør 4. Å opphøre når man opphører. 5. Å være utmattet når man er utmattet.

Alle alminnelige mennesker må se disse kjensgjerninger i øynene og lider. Men de som har mottatt Buddhas lære lider ikke, fordi de forstår at disse ting er uunngåelige.

Det er fire sannheter i denne verden; 1. Alle levende skapninger blir født i uvitenhet 2. Alle ting som er gjenstand for våre begjær er foranderlige og opphav til

lidelse. 3. Alle eksisterende ting er forgjengelige og opphav til lidelse. 4. Det finnes ikke noe som vi kan kalle „jeg” og „mitt”.

Disse sannheter, at alle ting er forgjengelige, skiftende og uten substans, har ingenting å gjøre med at Buddha åpenbarer seg eller ikke åpenbarer seg. Disse sannheter er visse. Buddha vet dette og derfor preker Han og leder alle mennesker.

II

TEORIEN OM KUN-SINN

1. Både illusjoner og Opplysning har sine opprinnelser i sinnet. På samme måte som tryllekunstneren tryller opp forskjellige ting, kan sinnet fritt komme på de forskjellige tanker.

Sinnets forandringer har ingen grense. Heller ikke dets bruk har noen grenser. Et urent sinn eksisterer i urene omgivelser. Et rent sinn eksisterer i rene omgivelser. Omgivelsenes forandringer er også uendelige.

Akkurat som en kunstner maler et bilde, lager sinnet sine omgivelser. Mens den verden Buddha har laget er uten begjær og ren, er den verden laget av alminnelige mennesker full av lengsler og uren.

Et maleri kan vise uendelig mange detaljer. Også sinnet kan skape uendelig mange verdener. Det finnes ingenting i denne verden som sinnet ikke kan skape. Buddha er som sinnet og menneskene er som Buddha. Det finnes ingen forskjell mellom sinn, Buddha og mennesker. De kan alle skape alle ting.

Buddha vet at alle ting oppstår i sinnet, og de som fatter dette, vil være i stand til å se Buddha.

2. Dette sinn er aldri uten frykt og sorg. Det frykter både det som har skjedd og det som vil skje. Det er fordi i sinnet finnes det både uvitenhet og sykelige lengsler.

Fra det begjærlige sinn oppstår illusjonenes verden. Og opprinnelsen til illusjonenes verden er i sinnet og ikke noe annet sted.

Både liv og død oppstår og eksisterer i sinnet. Når dette sinn, som bekymrer seg om det illusoriske liv og død, opphører, da opphører samtidig dette illusoriske liv og død.

Den illusoriske verden oppstår i sinnet. Dette sinn er forvirret og skaper derfor en forvirret verden. Hvis vi kan forstå at det ikke finnes noen illusorisk verden utenfor sinnet, vil vi kunne unngå å skape urene omgivelser og dermed oppnå Opplysning.

På dette vis skapes, trekkes og kontrolleres verden av sinnet. Det villfarende sinn skaper en verden full av smerte.

3. Alle ting er derfor opprinnelig skapt og styrt av sinnet. På samme måten som hjulene følger oksen som trekker vognen, følger lidelse et menneske som taler og handler med et urent sinn.

Men hvis et menneske taler og handler med et rent sinn, vil lykke følge ham lik en skygge. De som gjør onde ting, vil huske at de gjorde onde ting, og de vil lide. De vil også bli straffet i det neste liv. Men de som gjør gode ting, vil være glade når de husker at de gjorde gode ting. Og de vil bli belønnet i det neste liv.

Hvis sinnet er urent, vil det måtte vandre på en ujevn og vanskelig vei og ofte falle. Hvis sinnet er rent, vil veien bli jevn og lett.

De som gleder seg over et rent sinn i et rent legeme, de har brutt djevelens nett og vandrer i Buddhas rene land. De som har sinnsro vil kunne leve et liv i fred og være i stand til å dyrke sitt sinn flittig, dag og natt.

III

TINGENES VIRKELIGHET

1. Siden alle ting har sine årsaker, kan det ikke være noen store forskjeller mellom dem. Det er menneskenes fordommer som får dem til å se forskjeller.

I himmelen finnes ikke øst og vest. Menneskene har skapt dette skille og sier øst og vest.

Alle tall, fra en til det uendelige, er fullstendige tall. Hvert tall i seg selv har ingen kvantitativ forskjell. Menneskene skaper disse forskjeller for deres egen bekvemmelighets skyld.

Opprinnelig er det ingen forskjell mellom livs-prosessen og døds-prosessen. Menneskenes handlinger er opprinnelig hverken gode eller onde. Det er menneskenes fordommer som får dem til å se forskjeller.

Buddha unngår slike forskjeller og ser på verden som en forbigående sky. For Ham er alle ting illusjoner. Han vet at alle ting som sinnet griper og forkaster er uten substans, og unngår derfor å diskriminere.

2. Menneskene diskriminerer og klynger seg til alle ting. De klynger seg til formue, rikdom, ære og til dette liv.

Folk diskriminerer mellom eksistens og ikke-eksistens, godt og ondt, rett og galt. Derfor hoper de opp illusjon på illusjon og lider derav.

Det var en gang en mann som gjorde en lang reise. En gang kom han til en stor elv og han tenkte: „Denne siden av elven er farlig, men den andre siden ser trygg å gå på.” Han laget en flåte og krysset elven uten vansker. Da

han var kommet over på den andre siden, tenkte han: „Denne flåten har vært til god hjelp. Jeg bør ikke forlate den her. Jeg skal ta den med meg.”

Kan vi si at denne mann gjorde det han burde ha gjort med flåten? Kan vi kalle ham en vis mann?

Denne lignelse lærer oss at selv gode ting bør kastes når de blir en byrde. Enda mer bør de kastes vekk hvis de er dårlige ting.

3. Ting hverken kommer eller går bort, de hverken oppstår eller opphører. Derfor kan man hverken få eller miste ting.

Buddha lærer oss at ting hverken oppstår eller opphører, hverken blir født eller dør, fordi alle ting overskrider eksistensens bekræftelse og benektelse. Det betyr at siden alle ting har sine årsaker og betingelser og ikke kan eksistere av seg selv, kan vi si at de ikke eksisterer. Samtidig kan vi si at siden de har sine årsaker og betingelser, er de heller ikke ikke-eksisterende.

Å klynge seg til en tings form, er illusjonens opprinnelse. Hvis vi ikke griper etter og klynger oss til tingenes form, vil heller ikke illusjoner oppstå. Opplysning er å fatte denne sannhet og være fri fra illusjoner.

Denne verden er virkelig som en drøm og verdens skatter lokker. Akkurat som de tilsynelatende distanser i et maleri ikke eksisterer, har tingene ingen virkelighet, men er som tåken.

4. Å tro at ting som skapes av en uendelig rekke årsaker kan eksistere i all evighet, er en stor feil og kalles teorien om uforgjengelighet. Men det er en like stor feil å tro at alle ting fullstendig opphører. Dette kalles teorien om ikke-eksistens.

Evig liv, evig død, eksistens og ikke-eksistens har ingenting å gjøre med tingenes essens. Opprinnelig har alle ting ingen form som vi kan klynge oss til.

Siden alle ting har sine årsaker og betingelser, vil tingene forandre seg. Det vil si at de er ikke evige og uforanderlige slik som ting som har substans bør være. Derfor er alle ting som fatamorgana, som tåke. Men likevel, til tross for disse tilsynelatende uendelige forandringer, er alle ting evige og uforanderlige.

For et menneske ser en elv ut som en elv, men for en sulten demon, som ser en ild i elven, ser elven ikke ut som en elv. Det er derfor ikke meningsløst å snakke om elvens eksistens til et menneske, men meningsløst for demonen.

Vi kan derfor si at alle ting er som fatamorgana. De har hverken eksistens eller ikke-eksistens.

Det er en feil å betrakte denne verden som temporær eller virkelig. Heller ikke kan vi si at det utenfor denne illusoriske verden finnes en annen uforanderlig og sann verden.

Men denne verdens mennesker tror at denne verden er virkelig og baserer sine handlinger på denne forutset-

ning. En slik feil oppstår hos mennesker som ikke fatter denne sannhet og som tror at denne verden er temporær og virkelig.

Et vist menneske fatter denne sannhet og fordi det kan skille mellom illusjon og virkelighet, unngår det slike feil.

IV

MIDDELVEIEN

1. De som velger å følge veien til Opplysning, må unngå to ekstreme ting. Den første er å gi sin kropps begjær fritt løp. Den andre er det motsatte. Det vil si at de lever så asketisk at de piner både kropp og sinn. Det finnes en Middelvei mellom disse ytterligheter, og denne veien fører til Opplysning.

Hvordan er denne Middelveiens liv? Det består i å følge Den Edle Åttedelte Sti: Rett Erkjennelse, Rett Beslutning, Rett Tale, Rett Handling, Rett Vandel, Rett Streben, Rett Konsentrasjon og Rett Kontemplasjon.

Som det allerede er blitt forklart, alle ting oppstår og opphører ifølge en serie årsaker og betingelser. Uvitende mennesker skiller mellom eksistens og ikke-eksistens, men vise mennesker ser til noe som overgår både eksistens og ikke-eksistens. Dette er Middelveiens Rette Erkjennelse.

2. Tenk deg en tømmerstokk som flyter i elven. Hvis den ikke støter på grunn, synker, reker opp på land, tas opp av mennesker eller råtnet, da vil den før eller senere flyte ut i sjøen.

Livet er som denne tømmerstokken. Det menneske som ikke klynger seg til indre eller ytre ting, til eksistens og ikke-eksistens, til rett og galt og ikke hindres av alle slags illusjoner på veien til Opplysning, det menneske følger Middelveien.

Det som er viktig når man følger Middelveien, er at man ikke lokkes av ytterligheter. Man må alltid følge Middelveien.

Hvis man vet at ting hverken oppstår eller opphører, og husker alle tings drømmeaktige vesen, da skulle man kunne unngå å være kry av å ha gjort gode ting, og heller ikke lokkes av andre ting.

Det å ikke bli besnæret betyr at man ikke klynger seg til eller lengter etter ting. De som følger Middelveien frykter ikke døden. De klynger seg ikke til dette liv. De følger ikke snart en lære og snart en annen lære.

Når man klynger seg til ting, begynner det illusoriske liv. Det menneske som følger Den Edle Sti til Opplysning, griper ikke, antesiperer ikke og møter alle ting som kommer med et rolig sinn.

3. Opplysning har ingen bestemt form og er ingen bestemt ting. Det er heller ingenting som opplyses.

Opplysning eksisterer bare fordi det finnes illusjoner og uvitenhet. Hvis illusjoner og uvitenhet forsvant, ville Opplysning også forsvinne. Det motsatte er også sant: Illusjoner og uvitenhet eksisterer fordi Opplysning eksisterer. Hvis Opplysning forsvant, ville illusjoner og uvitenhet også forsvinne.

Derfor pass på at også Opplysning ikke blir en hindring. Lys eksisterer fordi mørke eksisterer. Mørke eksisterer fordi lys eksisterer. Hvis det ene forsvinner,

forsvinner også det andre. Det ene kan ikke eksistere uten det andre.

Så lenge en trakter etter Opplysning, er illusjonene fremdeles til stede. Når en har oppnådd Opplysning, må en ikke dvele ved den.

Når en har oppnådd Opplysning i denne betydning av ordet, betyr det at alt er Opplysning som det er. En må derfor følge veien til Opplysning helt til verdslige lengsler og Opplysning blir identiske.

4. Dette begrep om universell enhet, det at det ikke finnes forskjeller, kalles Sunyata. Sunyata betyr at ingenting har substans, ingenting oppstår eller opphører.

Som det allerede er blitt forklart, alle ting oppstår og opphører ifølge en rekke årsaker og betingelser. Alle

ting er gjensidig avhengige og kan ikke eksistere alene.

Hvor det er lys, er det også skygge. Hvor det er lengde, er det korthet. Hvor det er hvithet, er det svarthet. Siden tingenes natur ikke kan eksistere alene, sier vi at ting ikke har substans.

Og siden Opplysning ikke kan eksistere uten uvitenhet, og uvitenhet ikke kan eksistere uten Opplysning, sier vi at det finnes ingen dualitet.

5. Folk tenker vanligvis at ting oppstår og opphører, men i virkeligheten er det ikke slik.

Når folk forstår denne sannhet, vil de forstå livets og dødens ikke-dualitet.

Det er fordi folk tror på et „jeg” at de ønsker å eie ting. Men et slikt „jeg” eksisterer ikke, og derfor kan heller ikke ting eies. Når folk forstår denne sannhet, vil de også forstå sannheten om ikke-dualitet.

Folk liker å skille mellom renhet og urenhet. Et slikt skille er til menneskenes gagn, men opprinnelig fantes det ikke slike begrep.

På samme måte skiller folk mellom godt og ondt, men godhet og ondskap kan ikke eksistere uavhengig av hverandre. De som følger veien til Opplysning vet at det ikke finnes noen slik forskjell.

Folk frykter naturligvis ulykke og håper på lykke. Men hvis vi nøye studerer disse to begrep, vil vi finne at ulykke ofte skifter til lykke, og at lykke ofte skifter til ulykke. Det vise menneske møter de skiftende omstendigheter med et rolig sinn. Han forstår at lykke og ulykke er identiske.

Derfor, alle disse begrep som uttrykker kontraster – eksistens og ikke-eksistens, illusjon og Opplysning, virkelig og uvirkelig, rett og galt – kan ikke hjelpe oss til å forstå tingenes virkelighet. Når menneskene er fri fra slike begrep og de følelser som følger med, vil de forstå Sunyatas universelle sannhet.

6. For eksempel, den vakre lotus-blomsten vokser ikke opp i en vakker eng eller fra ren leir, men opp fra sumpens sorpe. På samme måte vokser Opplysning opp fra den sorpen som er de verdslige begjær og misforståtte lærer bærer Buddha-naturens frø.

Hvis en dykker ønsker å finne de verdifulleste perler, må han overvinne alle farer og svømme til sjøens bunn. På samme vis må man utfordre en mudret sjø av verdslige begjær for å vinne Opplysningens dyrebare perle. Ønsket om å finne veien til Opplysning vil oppstå når man er gått seg vill i et stort fjell av egoisme.

Det finnes en legende om en eremitt som hadde et så stort ønske om å finne den rette vei at han klatret opp et fjell av sverd og kastet seg i et bål, og overlevde på grunn av sitt sterke håp. Han som har viljen til å følge veien, han vil møte en sval vind som blåser på egoismens sverdbesatte fjell og gjennom hatets ild. Opplysningens friske vind blåser over ham.

7. Buddhas lære leder oss til ikke-dualitet, og bort fra

begrep med to motsatte synspunkter. Det er en feil å klynge seg til ett av to motsatte begrep, selv om dette er godt og rett.

Hvis folk påstår at alle ting forandrer seg, så er det en like stor feil som å påstå at alle ting ikke forandrer seg. Hvis et menneske klynger seg til sitt „jag”, så er også det en feil. Det vil aldri fri seg fra lidelse. Hvis det påstår at det ikke finnes et „jag”, så er også det en feil, og det er nytteløst å følge veien.

Hvis folk påstår at alle ting er lidelse, så er også det en feil. Og hvis de påstår det motsatte, at alle ting er lykke, så er også det en feil. Buddha prekte Middelveien. Den overgår en slik tilbøyelighet til dualitet.

KAPITEL TRE

BUDDHA-NATUR

I

DET RENE SINN

1. Det finnes mange forskjellige slags mennesker: Noen er vise, noen er dumme, noen er snille og noen er uvennlige. Noen mennesker er gode, andre er onde. Noen er lette å lede, andre er vanskelige å lede.

Verden er som en lotus-dam: Der er blåe, røde, gule og hvite blomster. Noen vokser under vannet, noen sprer seg under vannet, noen på overflaten. Noen vokser over vannet og berøres ikke av vannet.

Menneskene har også mange forskjeller. De har for eksempel forskjellig kjønn. Men dette er ikke en viktig forskjell. Hvis de følger den rette vei kan både kvinner og menn oppnå Opplysning.

For å bli en elefant-trener behøves det fem kvalifikasjoner: god helse, tillit, flid, oppriktighet og visdom. For å kunne følge Buddhas vei til Opplysning, trenges de

Buddha-Natur

samme kvalifikasjoner. Hvis man har dem, tar det ikke så lang tid til å oppnå Opplysning, både for kvinner og menn. Det er fordi alle mennesker har en natur som tiltrekkes av Opplysning.

2. På veien til Opplysning ser folk Buddha med forskjellige øyne og forskjellige sinn. Disse øyne og sinn er de samme som hittil hadde vandret omkring i en verden med fødsel og død.

Hvis en konge blir plaget av banditter, må han først finne ut hvor deres leir er før han kan angripe dem. Når et menneske lokkes av verdslige lengsler, må det først og fremst finne deres kilder.

Når et menneske står inne i et hus og åpner øynene, vil det først legge merke til husets interiør. Siden vil det se utsikten fra vinduet. Det er ingen som bare ser ut av vinduet og ikke legger merke til husets interiør.

Hvis det finnes et sinn i legemet, må sinnet først og fremst vite i detaljer hva som er i legemet. Men folk er

vanligvis mer opptatt av det ytre.

Hvis sinnet er utenfor legemet, og sinn og legeme er skilt fra hverandre, da vil sinnet ikke vite det som legemet vet, og legemet vil ikke vite det som sinnet vet. Men i virkeligheten føler legemet det som sinnet vet, og sinnet vet hva legemet føler. Derfor kan det ikke sies at sinnet er utenfor legemet. Hvor eksisterer da sinnets substans?

3. Helt siden en ukjent fortid har menneskene vandret omkring i uvitenhet. De har båret på to uriktige oppfatninger.

Den første er at de har trodd at det sinn som skiller mellom fødsel og død er deres virkelige natur. Den andre er at de ikke har visst at gjemt bak dette diskriminerende sinn finnes det Opplysningens rene sinn.

Når et menneske knytter neven og løfter armen, ser øynene det og sinnet vet det. Men dette sinn som vet dette, er ikke det virkelige sinn.

Det beregnende sinn oppstår av begjærighet, og

søker bare sin egen nytte. Det oppstår av en rekke årsaker og betingelser, er uten substans og alltid skiftende. Illusjoner oppstår fordi folk tror at dette sinn er deres virkelige sinn.

Hvis et menneske åpner sin hand, så vet sinnet det. Men hva er det som beveger? Er det handen? Er det sinnet? Eller er det ingen av dem? Hvis handen beveger seg, beveger også sinnet seg, og omvendt. Det bevegende sinn er bare sinnets overflate, og er ikke det sanne og fundamentale sinn.

4. Alle mennesker har opprinnelig et rent sinn, men det er vanligvis dekket av et lag av støv fra illusjonene, som er oppstått av en rekke årsaker og betingelser. Men det besudlede sinn er ikke menneske-naturens essens.

Månen er ofte skjult bak skyer, men den hverken beveges eller besudles av dem. Derfor må ikke folk tro at det urene sinn er deres virkelige, sanne sinn.

Folk må finne sitt sanne seg ved å holde seg ren og ubevegelig og dermed oppnå Opplysningens fundamentale sinn.

Folk vandrer rundt i en illusorisk verden fanget i et besmittet sinn med perverte ideer.

Sinnets forstyrrelser og urenheter skyldes begjærighet og dets reaksjoner på ytre skiftende omstendigheter.

Det sinn som ikke forstyrres eller beveges av ytre ting, og som alltid er rent og rolig, er det sanne sinn og herre.

Vi kan ikke si at et vertshus er forsvunnet kun fordi gjestene er ute av syne. På samme måte kan vi ikke si at det sanne sinn er forsvunnet når det besudlede sinn som påvirkes av skiftende omstendigheter er forsvunnet. Det som skifter med skiftende omstendigheter er ikke sinnets sanne natur.

5. La oss tenke oss en forelesningssal som er opplyst når solen skinner, men som er mørk når solen går ned.

Vi kan si at lyset forsvinner med solen og at mørket kommer med natten. Men vi kan ikke si det samme om sinnet som ser lys og mørke. Sinnet kan bare vende tilbake til dets sanne natur, dvs. dets fundamentale natur.

Buddha-Natur

Det er det „temporære” sinn som legger merke til det skiftende lys og mørke etter soloppgang og solnedgang.

På samme måte er det bare det „temporære” sinn som har forskjellige følelser avhengig av de skiftende omstendigheter. Det er ikke det virkelige og sanne sinn. Det fundamentale og sanne sinn som observerer lys og mørke er menneskets sanne natur.

De midlertidige følelser av godt og ondt, kjærlighet og hat, har sine årsaker i skiftende omstendigheter, og de er bare forbigående reaksjoner som igjen har sine årsaker i det besudlede sinn.

Bak alle begjær ligger det gjemt det rene sinns sanne essens.

Vann er rundt i en rund beholder og firkantet i en firkantet beholder, men i virkeligheten har vann ingen bestemt form. Folk glemmer ofte dette og besnæres av vannets form.

Folk ser at noe er godt og noe er ondt, de liker dette og hater dette, de skiller mellom eksistens og ikke-eksistens. De lider fordi de klynger seg til slike oppfatninger og trakter etter ytre ting.

Hvis bare folk kan forkaste disse uriktige oppfatninger og vende tilbake til deres opprinnelige rene sinn, da vil hverken legeme eller sinn forstyrres av noe og de vil erfare den ro som er en følge av frihet.

II

BUDDHA-NATUR

1. Det er blitt sagt at det fundamentale er det rene og sanne sinn. Med andre ord, det er Buddha-naturens frø.

Man kan lage ild ved å holde en linse mellom solen og mogusa-urten, men hvor kommer ilden fra? Linsen befinner seg langt fra solen, men ilden lages tydeligvis av linsen. Og det vil heller ikke bli noen ild hvis det ikke var i mogusa-urtens natur til å brenne.

På samme måte kan lyset fra Buddhas visdom, hvis det er konsentrert på det menneskelige sinn, få sinnets sanne natur, dets Buddha-natur, til å flamme opp og opplyse alle menneskers sinn og vekke troen på Buddha.

Buddha holder visdommens linse opp foran alle mennesker, og gir liv til troens flamme.

2. Folk ringeakter ofte deres sanne sinns tiltrekning til Buddhas visdom, og derfor besnæres de av verdslige begjær, skiller mellom godt og ondt og klager over at de ikke er frie.

Hvorfor klynger folk seg til disse illusjoner, til tross for at de opprinnelig har et rent sinn, og dømmer seg selv til å vandre omkring i denne smertens verden og dekke over deres Buddha-natures lys?

Det var en gang en mann som skulle se seg selv i et speil, men ved mistak brukte baksiden. Og siden han ikke kunne se sitt hode og ansikt, ble han gal. Hvor unødvendig det er for et menneske å bli gal bare fordi det feilaktig bruker baksiden av et speil.

Det er like tåpelig og unødvendig for et menneske å lide fordi det ikke oppnår Opplysning. Det er ingen feil i Opplysning. Feilen ligger hos dem som i lange tider har søkt Opplysning med diskriminerende sinn og som ikke har forstått at deres sanne sinn er påvirket av den illusoriske verdens lengsler.

Hvis man kan rydde bort falske oppfatninger, vil man oppnå Opplysning. Og det rare er at man også forstår at uten falske oppfatninger er det ingen Opplysning.

3. Buddha-naturen er ikke noe som opphører. Selv om onde mennesker blir født, lider som demoner og faller ned i helvete, vil de aldri miste deres Buddha-natur.

Selv om et menneske er innesperret i en uren kropp og rotfestet i verdslige begjær, vil det alltid være omgitt av Buddha-naturens lys.

4. Det var en gang en mann som besøkte en venn, drakk seg full og falt i søvn. Vennen ble plutselig nødt til å reise bort, og fordi han bekymret seg over den sovende mann, sydde han en juvel inn i hans klesplagg. Da den fulle mann våknet, visste han ingenting om juvelen. Fra den dag vandret han omkring som en fattig mann. Etter en lang tid møtte han vennen igjen, og vennen fortalte ham om juvelen og ba ham om å bruke den.

Liksom som denne fattige mannen er det mange mennesker som bærer på den rene Buddha-naturens juvel gjemt i begjærlighetens og lengslenes klesplagg.

Buddha-Natur

Selv om folk er lite klar over at de er i besittelse av Buddhas visdom, gir Buddha aldri opp sin tro på dem. Han vet at de alle er i besittelse av Buddhas visdom og moral.

Derfor vekker Buddha alle dem som er uvitende og ikke kan se sin egen Buddha-natur, og preker til dem og leder dem bort fra illusjonene og viser dem at det er ingen forskjell mellom dem selv og Buddha-natur.

5. Buddha er den som har funnet sin Buddha-natur. Hvert menneske kan også finne sin Buddha-natur. Dette er den eneste forskjell.

Men hvis et menneske tror at det har oppnådd Opplysning, gjør det en stor feil. Selv om det tror at det er på riktig vei, er det fremdeles langt fra Opplysning.

Buddha-naturen fremkommer ikke uten flittige anstrengelser, og fremkommer den ikke, er det fremdeles et stykke å gå.

6. Det var en gang en konge som tok en gruppe blinde menn til en elefant og ba dem beskrive elefanten for ham. Den første mannen følte på en støttann og sa at elefanten var som en stor gulrot. En annen mann berørte tilfeldigvis et øre, og han sa at elefanten var som en stor vifte. Den tredje følte på snabelen og sa at elefanten var som en støter. Den fjerde rørte tilfeldigvis på en fot og sa at elefanten var som en morter. Og den siste, som hadde grepet halen, sa at den var lik et tau. Ikke en av dem var i stand til å fortelle elefantens virkelige form.

På samme måte er det mulig å beskrive noe av et menneske, men umulig å beskrive et menneskes virkelige natur, dets Buddha-natur.

Det finnes bare en metode til å fatte menneskets uforanderlige og udødelige natur, dets Buddha-natur, som ikke kan påvirkes av verdslige lengsler. Det er å følge Buddhas lære.

III

BUDDHA-NATUR OG IKKE-JEG

1. Vi har snakket om Buddha-naturen som om den er

noe som kan beskrives, som om den likner på andre lærers „sjel”, men det er den ikke.

„Jeg”-begrepet er noe som det diskriminerende sinn klynger seg til, men et menneske som har oppnådd Opplysning må forkaste det. Buddha-naturen er noe som er ubeskrivelig og som må oppdages. Det kan likne på „jeg”, men det er ikke det samme som „jeg”-et i „jeg er” eller „min”, „mitt”.

Det å tro på eksistensen av et „jeg” er å tro at noe som ikke eksisterer, eksisterer. Dette er en feilaktig oppfatning. Det å benekte Buddha-naturen er å benekte eksistensen av noe som eksisterer. Dette er også en feilaktig oppfatning.

Dette kan bedre forklares med en lignelse. En mor tok sitt syke barn til en lege. Legen gav barnet noe medisin og sa til moren at hun ikke måtte gi barnet bryst til medisinen var fordøyet.

Moren smørte noe bitter salve på brystene slik at barnet frivillig holdt seg borte. Da medisinen var fordøyet, vasket hun av salven og ga barnet bryst igjen. Moren brukte denne metoden for å helbrede barnet fordi hun elsket det.

På samme måten som moren i denne lignelse, for å fjerne misforståelser og tilknytningen til et „jag”, benekter Buddha „jag”-ets eksistens. Når disse uriktige oppfatninger er fjernet, forklarer Han Buddha-naturen.

Troen på et „jag” fører folk på avveier, men troen på Buddha-naturen fører folk til Opplysning.

En kvinne hadde arvet en kiste. Hun visste ikke at den inneholdt gull og fortsatte å leve i fattighet til en annen person åpnet den og viste henne gullet. Buddha åpner menneskenes sinn og viser dem deres Buddha-natur.

2. Hvis alle har Buddha-natur, hvorfor er det da så mange forskjellige samfunnsklasser, rike og fattige, og hvorfor er det så mye drap og bedrageri?

En bryter pleide å bære en kostelig juvel på pannen. En gang han kjempet, ble juvelen slått inn under huden. Han trodde at han hadde mistet juvelen og gikk til en lege

Buddha-Natur

for å få såret behandlet. Da legen skulle forbinde det, fant han juvelen skjult under blod og skitt. Han holdt opp et speil og viste bryteren.

Buddha-naturen er lik denne kostbare juvelen. Den kan skjules under begjærenes skitt, og folk tror at de har mistet den. Men en god lærer vil gjenfinne den igjen for dem.

Alle mennesker har Buddha-natur, selv om den er skjult av begjærlighet, sinne og tåpelighet eller gravd dypt ned av ens egne handlinger og gjengjeldelse. Men i virkeligheten kan Buddha-naturen hverken mistes eller ødelegges, og når all skitt fjernes, vil den vise seg igjen.

På samme måte som bryteren med hjelp av et speil ble vist juvelen skjult under blod og skitt, vil folk med hjelp av Buddhas lys bli vist deres Buddha-natur.

3. Akkurat som melken alltid er hvit uansett kuens farge, or også Buddha-naturen alltid ren og full av ro, uansett hvilke mennesker det er, deres liv, handlinger og gjengjeldelser.

I Himalaya sies det at det fantes en urt av stor medisinsk verdi. Denne urten vokste under noe høyt grass og i lange tider lette folk etter den. Til slutt fant en vis mann den med hjelp av lukten. Så lenge han levde samlet den vise mannen urten i en bøtte. Etter mannens død forble denne verdifulle medisin gjemt i fjellet og det som var i bøtten råtnet og mistet sin søte smak.

På samme måte er Buddha-naturen skjult under et høyt grass av verdslige begjær og oppdages sjelden. Buddha fant den og viste den til folk. Buddha-naturen har alltid den samme søte smak, men dens smak varierer med folks begjær og livsstil.

4. Diamanten, den hardeste sten i verden, kan ikke knuses. Sand og stener kan knuses, men ikke diamanten. Buddha-naturen er som diamanten og kan ikke knuses.

Legeme og sinn kan knuses, men ikke Buddha-naturen.

Buddha-Natur

Buddha-naturen er i virkeligheten menneskets viktigste eiendommelighet. Buddha preker at selv om det ofte sies at menn er sterkere enn kvinner, er det ingen forskjell når det gjelder Buddha-naturen.

Rent gull får vi ved å smelte malm og fjerne alle urene substanser. Hvis menneskene kun ville smelte deres sinns malm og fjerne alle begjær, ville de alle gjenfinne Buddha-naturen.

KAPITEL FIRE

MENNESKELIGE BEGJÆR

I

SINNETS URENHETER

1. Det finnes to slags lidenskaper som besudler Buddha-naturen.

En er lidenskapen for diskusjon og analyse. En annen er lidenskapen for sterke følelser.

Disse to lidenskaper er grunnlaget for alle menneskets urenheter, men i virkeligheten har dette grunnlag sin basis i uvitenhet og begjær.

Bejgærene og uvitenheten har stor makt og står bak alle denne verdens illusjoner, og sammen er de kilden til all ulykke.

Uvitende mennesker kan ikke tenke riktig og fatte tingenes sannhet. Lidenskaper er sterke begjær og lengsel

Menneskelige Begjær

etter eksistens. De griper etter alle ting som kan ses og høres. Noen lengter til og med etter døden.

Fra lidenskaper og uvitenhet oppstår grådighet, vrede, tåpelighet, misforståelser, hat, sjalusi, smiger, svik, stolthet, forakt, uoppriktighet og så videre.

2. Grådighet oppstår når vi ser noe vi liker og tenker uriktig. Vrede oppstår når vi ser noe vi ikke liker og tenker uriktig. Tåpeligheter oppstår når vi ikke vet hvordan vi bør handle. Misforståelser oppstår når vi lærer uriktig og derfor tenker uriktig.

Disse tre – grådighet, vrede og tåpelighet – kalles verdens tre ilder. Grådighetens ild brenner alle dem som på grunn av grådighet har mistet deres sanne sinn. Verdens ild brenner alle dem som på grunn av vrede har mistet deres sanne sinn. Tåpelighetens ild brenner alle dem som mistet deres sanne sinn fordi de ikke har aktet Buddhas lære.

Denne verden står sannelig i brann. Det er grådig-

hetens ild, vredens ild, tåpelighetens ild, eksistensens ild, alderdommens ild, sykdommenes ild, dødens ild, sorgens, klagenes, smertens og kvalens ild, og så videre. De brenner ikke bare en selv, men får også andre til å lide og forleder dem til å begå legemets, talens og sinnets uriktige handlinger. Fra sårene renner det ut materie som forgifter alle dem som berøres og vill-leder også dem.

3. Grådighet oppstår fordi man ønsker tilfredsstillelse, vrede oppstår fordi man ikke får tilfredsstillelse, og tåpelighet oppstår av urene tanker. Grådighetens onde har lite urenhet, men er vanskelig å fjerne. Vredens onde har mer urenhet, men er lett å fjerne. Tåpelighetens onde har mye urenhet og er vanskelig å fjerne.

Derfor må ildene slukkes hvor og når som helst. Ting som man liker og ting som man ikke liker, de må alle bedømmes rett for å finne ut hva som kan gi den sanne tilfredsstillelse. Hvis sinnet er fullt av vise, rene og uselviske tanker, vil de verdslige begjær aldri kunne slå rot.

4. Grådighet, vrede og tåpelighet er som en feber.

Menneskelige Begjær

Hvert menneske som har den, selv om det ligger i et luksuriøst rom, vil lide og ha vanskeligheter med å falle i søvn.

De som ikke har feber, vil ikke ha noen vanskeligheter med å falle i søvn hverken en kald vinternatt eller en varm sommernatt i et lite, trangt rom med et tynt lag av lauv som teppe.

Disse tre – grådighet, vrede og tåpelighet – er opprinnelsen til alle denne verdens lidelser. For å fjerne dem, er det nødvendig å praktisere læren, konsentrere sinnet og ha visdom. Ved å følge læren kan en fjerne grådighetens urenheter. Rett konsentrasjon vil fjerne vredens urenheter, og visdom vil fjerne tåpelighetens urenheter.

5. Menneskenes begjær er grenseløse. De likner en mann som drikker saltvann. Han får ingen tilfredsstillelse og tørsten bare øker.

Det er det samme med et menneske som prøver å tilfredsstille sine begjær. Det bare øker utilfredsstillelsen og lidelsen.

Begjærene kan aldri tilfredsstilles, en irritasjon vil alltid forbli. Og når noe motarbeider tilfredsstillelsen kan

det føre til nevrotisk atferd.

For å tilfredsstille sine begjær, vil folk bekjempe hverandre. Konge mot konge, vasall mot vasall, foreldre mot barn, bror mot bror, søster mot søster, venn mot venn. De vil kjempe mot hverandre og til og med drepe for å tilfredsstille sine begjær.

Folk vil stjele, bedra og bedrive hor for å tilfredsstille sine begjær, og dermed ruinere sine liv. Og når de blir fakkert, og straffet, vil de lide igjen.

De vil, for sine begjærs skyld, synde både med legeme, tale og tanker, samtidig som de vet at i den neste verden venter det dem gjengjeldens smerter.

6. Av alle de verdslige begjær er lysten det mest intense, og alle andre begjær synes å rette seg etter dette.

Lysten synes å gi jorden som alle andre begjær kan vokse i. Den er som en demon som spiser opp og ødelegger alle gode dyder.

Den er som en slange som skjuler seg i blomsterhagen og forgifter og dreper alle som søker lystens

Menneskelige Begjær

blomster. Lysten er vinranken som klatrer opp et tre, sprer seg over grenene og kveler treet. Lysten lurer sine fangarmer inn i menneskenes følelser og suger ut av sinnet dets gode forstand. Lysten er lokkemat kastet av djevelen, og folk biter og blir trukket ned i den onde verdens dyp.

Hvis et ben blir smørt med blod, vil en hund gnage på det til den er trett og frustrert. Lysten er som dette benet. Menneskene vil begjære den til de er utmattet.

Hvis et stykke kjøtt blir kastet til to hunder, vil de kjempe og kløre hverandre for å få tak på det. En mann som er så dum at han bærer en fakkell mot vinden, vil sannsynligvis brenne seg selv. Liksom disse to hundene og denne tåpelige mannen vil folk brenne seg selv på grunn av deres verdslige begjær.

7. Det er lett å beskytte seg mot giftige piler som kommer flyvende, men det er umulig å beskytte seg mot de giftige pilene som skytes innenfra. Grådighet, vrede, tåpelighet og egoisme er fire giftige piler som forgifter sinnet.

Når mennesker er smittet av grådighet, vrede og

tåpelighet, vil de lyve, bedra og virkeliggjøre sine ord med drap, tyveri og hor.

Disse tre sinnets onder, talens fire onder og tre onde handlinger, hvis vi legger dem sammen, blir de ti store onder.

Hvis folk blir vant med å lyve, vil de ubevisst bli i stand til å begå de verste handlinger. Før de begår en forbrytelse, må de lyve. Så snart de begynner å lyve, vil de bekymringsløst begå forbrytelser.

Grådighet, lyst, frykt, vrede, uhell og ulykke har sin opprinnelse i dåpeligheit. Derfor er dåpeligheit den verste gift.

8. Handling følger begjær. Fra handling følger lidelse. Begjær, handling og lidelse er som et hjul som roterer uten stans.

Roteringen av dette hjul har ingen begynnelse og ingen slutt. Folk kan ikke unngå en slik reinkarnasjon. Liv følger liv i et evig kretsløp.

Hvis vi la et menneskes ben og all aske brent i dette

endeløse kretsløp, ville det bli et høyt fjell. Hvis vi samlet all melk som et menneskes mødre har gitt, ville det bli dypere enn sjøen.

Selv om alle mennesker har Buddha-natur, ligger den så dypt skjult under begjærenes sorpe at den oftest forblir ukjent. Det er grunnen til at det er så mye lidelse.

II

MENNESKETS NATUR

1. Menneskets natur er lik et tett kratt uten inngang og er vanskelig å gjennomtrengre. Sammenliknet med menneskets natur er dyrets natur lett å forstå. Men vi kan likevel klassifisere menneskene ifølge fire ulikheter.

1. De som har mottatt en uriktig lære, og derfor lider.

2. De som gjør ondt mot andre mennesker, og som dreper, stjeler eller begår andre onde handlinger.

3. De som lider selv og samtidig plager andre mennesker.

4. De som ikke lider selv, og hjelper andre mennesker unngå lidelse. Disse mennesker lever et rolig liv fri fra begjær. De følger Buddhas lære og hverken dreper eller stjeler. De gjør bare det som er rent og godt.

2. Vi kan også si at det finnes tre slags mennesker i denne verden. De første er lik bokstaver hogget ut i sten. De andre er lik bokstaver skrevet i sand, og de tredje er lik bokstaver skrevet i rennende vann.

De første blir lett sinte, og deres vrede er langvarig og like vanskelig å ta bort som bokstaver hogget i sten.

De andre blir også lett sinte, men deres vrede forsvinner like hurtig som bokstaver skrevet i sand.

De tredje er lik bokstaver skrevet i vann og kan derfor ikke beholde uverdige tanker. De lar andre menneskers baktale og sladder gå ubemerket forbi.

Det finnes også tre andre slags mennesker. De førstes natur er lett å forstå. De er stolte, ubesindige og er aldri tilfreds. De andres natur er vanskelig å forstå. De tredjes natur er helt umulig å forstå. De har overvunnet sine begjær fullstendig.

Slik kan folk klassifiseres på mange måter, men likevel er det vanskelig å forstå dem. Bare Buddha kan forstå og med sin visdom og lære lede dem.

III

MENNESKETS LIV

1. Det finnes en lignelse som beskriver menneskets liv. Det var en gang en mann som rodde en båt ned en elv. En person som sto på elvebredden ropte til ham: „Du må ikke ro så lystig nedover her. Du kommer snart til en sterk strøm og en farlig malstrøm. Og der er krokodiller og demoner som ligger på lur i huler. Du vil bli drept hvis du fortsetter.”

I denne lignelsen betyr „en sterk strøm” et liv i lyst. „Ro lystig” betyr å gi lidenskapene fritt løp. „Malstrøm” betyr lidenskapenes gleder. „Krokodiller og demoner” er den straff som er en følge av et liv i lyst og nytelse. Personen på elvebredden er Buddha.

Her er en annen lignelse. En mann som har begått en forbrytelse er på flykt. Noen forfølger ham og han prøver å gjemme seg i en brønn hvor han klatrer ned en ranke som vokser på siden av brønnen. Da ser han plutselig en slange som med åpen munn ligger og venter på ham på

bunnen av brønnen. Han klynger seg til ranken, men etter en stund blir han helt utmattet. Da legger han merke til at to mus, en hvit og en sort, holder på å gnage på ranken.

Hvis ranken brekker vil han falle ned på slangen og bli drept. Plutselig, idet han ser opp, legger han også merke til en bikube hvorfra det av og til drypper en dråpe honning. Mannen glemmer all fare og smaker på honningen med stor glede.

I denne lignelsen er „en mann” mennesket som er født og skal dø alene. Forfølgerne og slangen er legemet med dets begjær. Ranken symboliserer menneskets liv. De to musene, en hvit og en sort, symboliserer tiden. Honningen er de fysiske nytelser.

2. Her er enda en lignelse. En konge plasserte fire slanger i en boks og ba en tjener om å ta vare på den. Han sa til tjeneren at hvis han gjorde kun en av slangene sint, ville han bli straffet med døden. Tjeneren ble så redd at han bestemte seg for å kaste bort boksen med slangene og flykte.

Da kongen fikk høre dette, sendte han fem voktere for å fange tjeneren. Da de fant ham, nærmet de seg ham først på en vennlig måte, men tjeneren stolte ikke på dem og flyktet til en annen landsby.

Menneskelige Begjær

Da hadde han en visjon som fortalte ham at det fantes ikke noe trygt sted i denne landsbyen, og at seks banditter ville angripe ham. Tjeneren flyktet igjen. Snart kom han til en elv med en sterk strøm. Det ville ikke være lett å krysse elven, men da han tenkte på den fare som var like i hælene på ham, bestemte han seg for å lage en flåte. Han lyktes i å krysse elven og fant trygghet der.

De fire slangene er de fire elementer, jord, vann, ild og luft, som legemet er laget av. Legemet er opprinnelsen til alle begjær og er sinnets fiende. Tjeneren prøvde å flykte fra legemet.

De fem vokterne som nærmet seg på en vennlig måte, representerer form, følelse, erkjennelse, vilje og bevissthet. Disse fem lager rammen om legemet og sinnet.

„Et trygt sted” er de seks sansene, som ikke er noe trygt sted, og de seks bandittene symboliserer de seks sansenes gjenstander. Idet han ser de farene som sansene representerer, flykter han igjen og kommer til de verdslige begjærenes elv.

Så laget han seg en flåte av Buddhas lære og lyktes å krysse den sterke strømmen uten uhell.

3. I tre tilfeller er det vanskelig for en sønn å hjelpe sin mor, og for en mor å hjelpe sin sønn. Det er ved brann, flod og innbrudd. Men selv i slike farlige tilfeller finnes det muligheter for å hjelpe hverandre.

Men det er tre tilfeller hvor det er umulig for en sønn å hjelpe sin mor, og for en mor å hjelpe sin sønn. Det er når frykten for sykdom, frykten for alderdom og frykten for døden angriper.

Hvordan kan en sønn bytte plass med sin mor når hun blir gammel? Hvordan kan en mor bytte plass med sønnen når han er syk? Hvordan kan den ene bytte plass med den andre når døden nærmer seg? Det spiller ingen rolle hvor mye de elsker hverandre, det er umulig å hjelpe i slike tilfeller.

4. Yama, helvetes konge, spurte en gang en synder som hadde falt ned i helvete: „Møtte du ikke tre engler da du var på jorden?” „Nei, herre, jeg møtte aldri noen engler”, svarte synderen.

Yama spurte ham igjen: „Møtte du noensinne en gammel mann med rund rygg og med spaserstokk?” „Ja, herre, slike menn møtte jeg ofte”.

Menneskelige Begjær

„Du straffes nå fordi du ikke forsto da du møtte disse engler at du selv skulle bli gammel og måtte skynde deg å forbedre din livsførsel”.

Yama spurte synderen om han noensinne hadde sett et sykt, fattigt og venneløst menneske. Synderen svarte at han hadde ofte sett slike mennesker. Yama sa da til ham: „Du er her i helvete fordi du ikke forsto da du møtte disse engler at du selv skulle bli syk”. Yama spurte ham igjen: „Har du noensinne sett en død person?” Synderen svarte at han hadde ofte sett døde personer.

Yama sa til ham: „Du straffes nå fordi du ikke forsto at disse englene var sendt for å minne deg om at du selv skulle dø og at du måtte forbedre din livsførsel. Du må straffes for de ting du har gjort.”

5. Det var en gang en kvinne som het Kisagotami, og som var gift med en meget rik mann. Hun ble vanvittig da hennes barn plutselig døde, og gikk fra hus til hus og ba folk om å helbrede barnet.

Selvsagt kunne naboene ikke gjøre noe for henne, men til slutt sa en tilhenger av Buddha at hun skulle reise til Jetavana, hvor Buddha oppholdt seg. Hun skyndte seg dit med det døde barnet. Buddha så på henne med sympati og sa: „Kvinne, for å helbrede barnet trenger jeg noen valmuefrø. Gå og be om fire eller fem frø, men de må være fra et hjem som ikke en eneste gang har hatt dødsfall i familien”.

Den avsyndige kvinnen gikk fra hus til hus, og det var lett å få tak i valmue-frø, men helt umulig å finne et hus som ikke hadde hatt dødsfall. Hun gikk tilbake til Buddha, og i Hans rolige nærværelse ble hennes sinn kurert og hun forsto meningen med Hans ord. Hun gikk bort med barnet, gravla det, vendte tilbake til Buddha og ble Hans disippel.

IV

LIVETS REALITETER

1. Denne verdens mennesker har en tendens til å være selviske og usympatiske. De vet ikke hva det vil si å elske og respektere hverandre. De krangler over bagateller og gjør seg selv ulykkelige.

Menneskelige Begjær

Rike og fattige, de bekymrer seg alle over penger. Mangler de penger, lider de. Har de mye penger, bekymrer de seg. De vil ikke finne sinnsro så lenge deres sinn er under grådighetens herredømme.

En rik mann bekymrer seg over marken, hvis han har en mark, og sin herregård, hvis han har en herregård. Han engster seg over at herregården skal brenne, at tyver skal gjøre innbrudd eller at han skal møte annen motgang. Men veien til døden er ensom, og ingen vil følge ham dit.

En fattig mann lider av alle slags mangler, og dette vekker i ham alle slags lengsler. Han lengter etter et hus, han lengter etter en mark. Griskheten brenner og utmattar hans legeme og sinn, og han dør før han er en gammel mann.

Det kan synes som om hele verden er mot ham, men veien til døden er en ensom vei og det er et langt stykke å gå.

2. Det er fem onder i denne verden: Først er det grusomhet. Alle skapninger, til og med insekt, bekjemper

hverandre. De sterke dreper de svake. De svake bedrar de sterke. Overalt er det kamp og ubarmhjertighet.

For det andre er det ingen klar grense mellom en fars og en sønns rettigheter, mellom brørs, mannens og konens og slektingers rettigheter. De ønsker alle å være den mektigste, de bedrar hverandre og prøver å vinne fortjenester fra andre. Det er ingen oppriktighet.

For det tredje er det ingen klar grense mellom menns og kvinners atferd. Derfor har alle en tid urene tanker og lengsler som fører til uriktig handling og ofte til kringel, urettferdighet og ondskap.

For det fjerde er det en tendens til å være uærbødig mot andre, til å overdrive ens egen betydning, til å tjene som et dårlig forbilde og til å bedra, sladre og baktale.

For det femte er det en tendens til å forsømme ens plikter mot andre. Folk tenker alt for mye på sin egen bekvemmelighet og sine egne lengsler. De glemmer det som andre har gjort for dem, plager dem og begår til slutt en stor urettferdighet.

3. Folk bør ha mer sympati for hverandre. De bør respektere andre menneskers gode sider og hjelpe

Menneskelige Begjær

hverandre når de har motgang. Men i stedet er de selviske og usympatiske og hater dem som er bedre stilt. Uviljen blir med tiden større og større og til slutt utålelig.

En slik uvilje resulterer ikke nødvendigvis i vold, men forgifter livet med følelser av hat og vrede som hugges dypt inn i sinnet og som folk må bære med seg i reinkarnasjonens kresløp.

Et menneske er virkelig født alene i denne lidenskapenes verden, og skal dø alene. Det er ingen å dele straffen med i det neste liv.

Årsaksforholdets lov er universell. Vi høster hva vi sår, og hvis vi sår det onde, høster vi uunngåelig ulendighet. Den samme lov om årsak og virkning kontrollerer gode handlinger. Godhet høster lykke.

4. Etter som tiden går og folk forstår hvor sterkt de er bundet til griskhet, blir de motløse. De begynner å krangle med andre, synker dypere ned i synd og gir opp å følge den rette vei. Ofte dør de en brå død midt i deres ondskap og må lide i all evighet.

Slike menneskers handlinger er unaturlige og strider mot himmelens og jordens lover, og de vil lide både i dette liv og i livet som følger.

Det er sant at alle ting er forgjengelige, uvisse og upålitelige, men det er beklagelig at folk skal ignorere dette og bare fortsette med å søke begjærenes tilfredsstillelse.

5. Det er naturlig at folk i denne lidelsens verden tenker og handler selvisk og derfor er det også naturlig at de belønnes med mer lidelse og ulykke.

Folk tenker bare på seg selv og ringeakter andre. De lar sin griskhet sette alle andre slags begjær i bevegelse. På grunn av dette lider de mer og mer.

Et liv i luksus er ikke langvarig. Det er ingenting i denne verden som kan nytes for bestandig.

6. Derfor bør folk, mens de enda er unge og i god helse, forkaste alle verdslige lengsler og ivrig søke Opplysning. Kan man finne fortrøstning eller lykke ved å

følge andre veier enn veien til Opplysning?

Det er likevel de fleste mennesker som ikke tror på denne loven om årsak og virkning. De glemmer at de skal dø og at de skal bli født igjen. De tror ikke at når de sår det gode, skal de høste lykke og at når de sår det onde, skal de høste ulendighet.

De har mange feilaktige oppfatninger, kjenner ikke den rette vei, vet ikke hva som er godt, deres sinn er mørke og forstår ikke hvilken forbindelse det er mellom handling og lykke. De tenker kun på det som skjer i nuet.

Ingenting i denne verden er evig og uforgjengelig. Alt er forgjengelig. Dette beklager folk. De lytter ikke til den gode lære og prøver ikke å forstå den. De tenker kun på nuets nytelser og på hvor mange penger de har.

7. Siden verdens begynnelse er utallige mennesker blitt født inn i denne illusoriske smertens verden, og enda lider de. Heldigvis har vi Buddhas lære og troen på den vil bli

til stor hjelp.

Folk bør tenke dypt, forkaste alt ondt og bare velge og forsøke å gjøre det som er godt.

Vi som kjenner Buddhas lære er heldige, og vi må tro på den og ønske å bli født i Buddhas rene land. Siden vi kjenner Buddhas lære, skal vi ikke følge andre menneskers griske og syndige vei. Vi skal heller ikke tie om Buddhas lære, men praktisere den og preke den til andre mennesker.

KAPITEL FEM

BUDDHAS FRELSE

I

AMIDA BUDDHAS LØFTER

1. Som allerede forklart, folk gir alltid etter for de verdslige begjær, de repeterer synd etter synd og er aldri i stand til å bryte med det onde kretsløp. Selv om de er i besittelse av Buddha-naturen, er det vanskelig å virkeliggjøre den.

Buddha, som til fullkommenhet forsto menneskets natur, hadde stor sympati for menneskene. For lenge, lenge siden gjorde Han seg til en Bodhisattva for å frelse menneskene fra all frykt og lidelse, selv om det ville koste Ham selv de største anstrengelser. Han ga de følgende ti løfter:

(a) „Selv om jeg blir en Buddha, skal jeg ikke bli fullkommen før alle i mitt land er visse på å virkeliggjøre deres Buddha-natur og oppnå Opplysning.”

(b) „Selv om jeg blir en Buddha, skal jeg ikke bli fullkommen før mitt lys skinner over hele verden.”

(c) „Selv om jeg blir en Buddha, skal jeg ikke bli fullkommen før jeg har gått gjennom utallige liv.”

(d) „Selv om jeg blir en Buddha, skal jeg ikke bli fullkommen før alle Buddhaer i verdens ti retninger lovpriser mitt navn.”

(e) „Selv om jeg blir en Buddha, skal jeg ikke bli fullkommen før folk i alle verdens ti retninger med en oppriktig tro streber etter å bli født i mitt land og idet de repeterer mitt navn ti ganger, lykkes i å bli gjenfødt.”

(f) „Selv om jeg blir en Buddha, skal jeg ikke bli fullkommen før alle folk bestemmer seg for å følge den rette vei, praktisere gode handlinger og oppriktig ønske å bli gjenfødt i mitt land. Når døden nærmer seg, skal jeg gå folk i møte sammen med mange edle Bodhisattva for å ønske dem velkommen til mitt land.”

(g) „Selv om jeg blir en Buddha, skal jeg ikke bli fullkommen før alle folk, når de hører mitt navn, vil tenke på mitt land og bestemme seg for å så de gode dyders frø for dermed å bli gjenfødt i mitt land.”

(h) «Selv om jeg blir en Buddha, skal jeg ikke bli fullkommen før alle som gjenfødes i mitt rene land er visse på å oppnå Opplysning, slik at de kan preke og praktisere læren og lede mange andre mennesker.»

(i) «Selv om jeg blir en Buddha, skal jeg ikke bli fullkommen før mitt lys har hatt innflytelse på alle verdens mennesker og gjort dem til medlidende mennesker som er hevet over denne verdens bagateller.»

(j) «Selv om jeg blir en Buddha, skal jeg ikke bli fullkommen før alle verdens folk, når de hører mitt navn, vil tro oppriktig og derfor ikke forstyrres av fødsel og død, og vil oppnå den fullkomne visdom som vil hjelpe dem til å bevare sinnsroen midt i en verden full av griskhet og lidelse.»

«Disse løfter gir jeg herved. Jeg vil ikke bli en Buddha før disse løfter er oppfylt. Jeg ønsker å bli kilden til et ubegrenset lys som opplyser hele verden med dets visdom og dyder og frelser alle lidende mennesker.»

2. Han ga disse løfter og i uendelig lange tider hopet Han opp den en gode handling etter den andre og etablerte det rene land. Han ble allerede for lenge, lenge siden en Buddha og bor nå i et paradys hvorfra Han opplyser alle verdens mennesker.

I dette rene land er det ingen lidelse. Det er fullt av Opplysningens lykke. Klær, mat og alle slags vakre ting man kan ønske seg, er der. Når en bris blåser gjennom de juveldekorerte trær, kan en høre den hellige lærens musikk, som renser alle sinn som lytter til den.

I dette rene land er det også mange lotus-blomster av forskjellige farver. Hver blomst har mange kronblad, og hvert kronblad skinner med en vakker farge. Disse blomstenes lys preker Buddhas visdom og alle som lytter vil oppnå fullkommen fred.

3. Alle de ti retningenes Buddhaer lovpriser denne Buddhas edle dyder.

Alle som hører Buddhas navn, og som gleder seg og styrker sin tro, vil bli gjenfødt i Buddhas rene land.

Buddhas Frelse

De som gjenfødes i det rene land vil ta del i Buddhas grenseløse liv. Deres sinn vil bli fulle av medlidenhet for alle dem som lider og de vil strebe etter å frelse dem.

I disse løftenes ånd forsager de alle lengsler og forstår alle tings forgjengelighet. De helliger seg til å hjelpe andre, tar del i deres problemer og lidelser, men samtidig virkeliggjør sin egen frihet fra alle bånd.

De vet hvor vanskelig det er å leve i denne verden, men de vet også Buddhas grenseløse medlidenhets muligheter. De har ingen lengsler og fordi de er helt fri til å gå og komme som de vil, er det ingen forskjell mellom dem og andre. Men de velger å forbli sammen med dem som Buddha har medlidenhet med.

Derfor, hvis et menneske hører Hans navn og dermed oppmuntres til å rope Hans navn med oppriktig tro minst en gang, vil dette menneske ta del i Buddhas medlidenhet. Alle må lytte til og glede seg over Buddhas lære og følge den selv om den igjen fører dem gjennom flammene som omgir denne verden.

Hvis folk oppriktig ønsker å oppnå Opplysning, må de sette sin lit til Buddhas gave. Uten denne gaven er det nesten umulig for et vanlig menneske å oppnå Opplysning.

4. Buddha er ikke langt borte. Det sies at Buddhas rene land er langt borte, men dette land er også i sinnet til det mennesket som oppriktig ønsker å være med Buddha.

Når noen prøver å forestille seg Buddhas figur, ser de en skikkelse som skinner i mange farver og deler seg opp i 84,000 forskjellige figurer eller eiendommeligheter, som hver utsender 84,000 lys. Hvert lys opplyser verden og ikke et menneske som tror på Buddha vil forbli i mørke.

Ved å forestille seg Buddha, kan en forestille seg Buddhas sinn. Buddhas medlidenhet omfatter alle. Han frelser selvsagt alle som tror, men også dem som er uvitende om eller har glemt Hans medlidenhet.

De som tror har en anledning til å bli ett med Ham. Buddhas legeme fyller alle steder og går også lett inn i sinnet til den troende.

Buddhas Frelse

Det betyr at når et menneske tenker på Buddha, er det i besittelse av Buddhas perfekte figur og eiendommeligheter. Med andre ord, dette menneskets sinn er Buddha-sinn.

Alle mennesker som har en ren og oppriktig tro bør tenke seg at deres eget sinn er Buddhas sinn.

5. Buddhas legeme har mange former og åpenbarer seg på forskjellig vis avhengig av menneskenes forskjellige evner. Hans legeme fyller hele verden og er ufattelig stort. Det åpenbarer seg i universet, i naturen og til og med i forskjellige menneskers sinn.

Det er sikkert at Han vil åpenbare seg for de troende. Han vil alltid åpenbare seg sammen med to Bodhisattva.

Buddhas inkarnasjoner vil fylle hele verden, men

bare de troende vil legge merke til dem.

De som er i stand til å forestille seg Hans temporære åpenbaring, vil bli uendelig lykkelige. De som er i stand til å se den sanne Buddha, vil oppleve ubeskrivelig ro og lykke.

6. Siden Buddha har utallige muligheter for medlidenhet og visdom, kan Han frelse alle.

De verste mennesker, de som begår de frykteligste forbrytelser, de som alltid er griske, vrede og i besittelse av tåpelige idéer, de som lyver, bedrar, sladrer og baktaler, de som dreper, stjeler og bedriver hor, og de som nærmer seg livets slutt etter mange år med dårlige handlinger, alle disse skal straffes med evig fordervelse.

En god venn kommer til dem og ber dem når de ligger for døden: «Nå lider du, og du kan ikke utslette dine onde handlinger, men hvis du bare kan repetere Buddhas navn, da kan du fremdeles frelses.»

Hvis disse onde mennesker repeterer Buddhas navn

Buddhas Frelse

med et oppriktig sinn, kan de frelses fra den usigelig onde verden som venter dem.

Når bare en repetering av Buddhas navn kan oppnå alt dette, hva kan da ikke oppnås hvis man er i stand til å konsentrere seg om Buddhas sinn!

De som påkaller Buddha, er som den hvite lotus-blomsten. De skal møte Buddha med de to Bodhisattva, Medlidenhet og Visdom, aldri fjerne seg fra den rette vei og bli gjenfødt i det rene land.

Derfor må alle mennesker aldri glemme ordene „Namu-Amida-Butsu”, som betyr „helhjertet tillit til Buddhas uendelige lys og evinnelige liv”. Det å huske disse ord, er å huske Buddhas navn.

II

AMIDA BUDDHAS RENE LAND

1. Buddha er her nå, og preker læren. I dette land er det ingen lidelse, og alle dager er lykkelige.

I dette land er det en dam laget av syv skatter. Vannet er helt klart, bunnen er gullstøv og rundt dammen står lotus-blomster, så store som vogn-hjul, i blomst. Blå

lotus-blomster utstråler et blått lys, gule blomster et gult lys, røde blomster et rødt lys og hvite blomster et hvitt lys. Deres duft fyller luften.

På forskjellige steder rundt dammen er det også paviljonger dekorert med gull, sølv og lasurstein, og trapper laget av marmor. Noen steder over dammen er det rekkverk som er innhegnet av tepper dekorert med kostelige juveler.

Luften vibrerer med en himmelsk musikk og marken utstråler et gyldent lys. Seks ganger hver dag og natt faller blomster fra himmelen og beboerne av dette land legger dem i kurver, som de bærer til andre Buddha-land og ofrer til myriader av Buddhaer.

2. I dette landets hage er det også mange forskjellige slags fugler, svaner, påfugler, papegøyer og tropiske fugler, som kvitrer og synger Buddhas lære og lovpriser Hans dyder.

Alle som lytter til disse stemmer, lytter til Buddhas

Buddhas Frelse

stemme, deres tro fornyes, de fylles med glede og føler felleskap med alle som har tatt imot Buddhas budskap.

En bris blåser gjennom juvel-trærne i det rene land, berører bjellene på paviljongenes forheng og passerer med søte melodier.

De som hører denne musikk, tenker på Buddha, på læren og på brorskapet. Disse dyder er refleksjoner av Buddhas land.

3. Hvorfor kalles Buddha i dette land Amida, noe som betyr „uendelig lys” og „evig liv”? Det er fordi Hans lys kan ikke måles, fordi det skinner uavbrutt over alle land, og fordi Hans liv tar ingen slutt.

De som skal bli gjenfødt i det rene land er utallige, og skal aldri mer vende tilbake til den illusoriske verden.

Og de som skal vekkes til nytt liv med Hans lys er også utallige.

Derfor må hvert menneske konsentrere sitt sinn om Hans navn og når livets slutt nærmer seg, påkalle Hans navn en dag, eller syv dager, med uforstyrret sinn. Så vil Buddha komme dem i møte sammen med mange andre helgener og de vil bli gjenfødt i det rene land.

Hvis et menneske hører Hans navn og oppriktig tror på Hans lære, da vil det bli beskyttet av alle Buddhaer og oppnå den fullkomne Opplysning.

